

STAVOVCE (str. 66 - 70)

Podľa spôsobu, akým sa vyvíja nový jedinec, delíme stavovce na:

1. Blanovce (Amniota)

a) prispôbili sa suchozemskému životu,

b) počas embryonálneho vývoja **sa tvoria zárodkové obaly** – amnión, seróza, alantois.
Tieto obaly chránia embryo.

c) prevláda **vnútorné oplodnenie**

d) **patria sem plazy, vtáky, cicavce**

2. Bezblanovce (Anamnia)

a) **embryonálny vývin prebieha vo vode**,

b) okolo embrya (zárodka) **nie sú** zárodkové obaly

c) prevláda **vonkajšie oplodnenie**

d) **patria sem drsnokožce, ryby, obojživelníky**

PLAZY (Reptilia)

- **ektodermné živočíchy** (premenlivá teplota, závisí od teploty okolitého prostredia)
- nepriaznivé podmienky môžu prečkať v stave útlmu – a) **hybernácia (zimný spánok)**
- b) **estivácia (letný spánok)**

- rohovinová pokožka (drsna, suchá) - **šupiny** (hady, jašterice)

- **štítky** (krokodíl)

- **doštičky** (korytnačka)

- **opotrebovanú pokožku pri raste zvliekajú**

- **väčšinou nemajú kožné žľazy**

- **rozmnožovanie** – gonochoristi, oplodnenie vnútorné, vývin je priamy, vajíčka okrem plodových obalov chráni aj škrupina alebo kožovitý obal. Výživu zárodka zabezpečuje **žĺtkový vak**.

Sú **živorodé** – samička porodí živé mláďatá

alebo **vajcoživorodé** – samička nakladie oplodnené vajíčka do piesku a neskôr sa z nich vyľahne potomstvo

Systém:

- a) **rad Korytnačkotvaré – korytnačky** – pancier tvorený rohovinovými doštičkami, pod nimi je kostená vrstva, v ohrození sa vtiahnu do panciera, živia sa rastlinami, drobnými živočíchmi, majú ostré bezzubé čeluste, majú päťprsté končatiny

Z: korytnačka močiarna

- b) **rad šupináče** – najpočetnejšia skupina plazov

1. jaštery

telo – **hlava** – dobre odlíšená od tela, ušné otvory, pohyblivé viečka

trup – zakončený chvostom

4 rôzne vyvinuté končatiny

v čase párenie – pohlavný dimorfizmus

kožu zvliekajú po častiach

Z: jašterica živorodá

jašterica zelená

slepúch lámavý

2. Hady

štíhle valcovité telo bez končatín, kožu zvliekajú vcelku (hadie lieno)

zmysly – zrak + sluch –slabé

-čuch – rozoklaným jazykom zbiera pachy z ovzdušia

Z: užovka obyčajná (brehy stojatých vôd)

vretenica obyčajná (horské oblasti)

c) **rad krokodílotvaré** – **krokodíly**, aligátory, kajmany, gaviály

krokodil – v súčasnosti najväčšie plazy, **telo pokryté pevnou kožou s rohovinovými štítmí**, na zadných končatinách **plávacie blany**

Z: krokodíl nílsky

krokodíl severoamerický

d) **hatériotvaré** – hatérie – jediný žijúci druh je hatéria bodkovaná – nočný živočích, okolo N. Zélandu, pokladaná za „ živú skamenelinu“